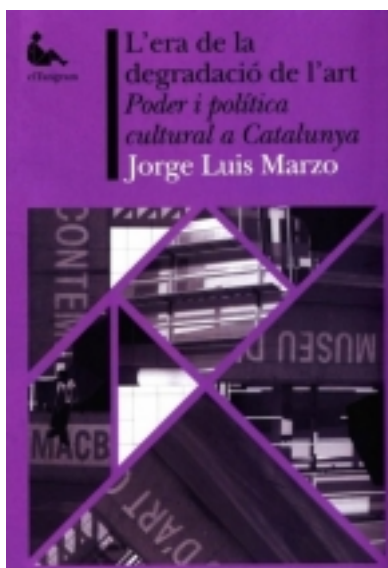

Cultura sense conflicte, política sense cultura

Publicat per [Interacció](#) [1] el 13/06/2013 - 11:40 | Última modificació: 28/04/2026 - 09:03

L'era de la degradació de l'art i de la política cultural a Catalunya, de Jorge Luis Marzo, no és només una crítica a l'estat de l'art contemporani, sinó una impugnació de fons als marcs que han estructurat les polítiques culturals des de la transició. El text parteix d'una constatació dura: la degradació no s'explica principalment per la manca de recursos, sinó per una manera de concebre la cultura que n'ha neutralitzat la capacitat crítica i política.

L'anàlisi recorre tres grans genealogies que acaben confluint. D'una banda, la cultura heretada de la transició, pensada com a espai de consens i substituït de la política. Aquesta operació, que havia de vertebrar la nova democràcia, va evitar deliberadament preguntar-se per la funció de la cultura en un sistema democràtic. El resultat és una política cultural garantista, centrada en proveir infraestructures i legitimar pràctiques, però desvinculada del conflicte social que les fa significatives.

De l'altra, l'arrel noucentista i burgesa d'una idea d'ordre cultural que desconfia de l'art contemporani i tendeix a prioritzar la cohesió i la representació nacional per sobre de la dissensió. Aquesta tradició es creua amb una esquerra que, segons l'autor, també ha mantingut una relació ambivalent amb l'art contemporani, sovint llegit com a expressió elitista. El punt de trobada d'ambdues mirades és una cultura concebuda com a instrument de cohesió, no com a espai de confrontació.

El tercer vector és el gir neoliberal, que transforma la cultura en sector productiu i en instrument de competència territorial. Aquí la política cultural deixa de ser un camp de debat per convertir-se en una tecnologia de gestió: subvencions reinterpretades com a inversions, recerca subordinada a la innovació aplicada, institucions orientades a la rendibilitat simbòlica i econòmica. L'exemple de les reordenacions institucionals a Barcelona o la centralitat atribuïda a equipaments com el MACBA il·lustren aquesta lògica de planificació des de dalt, que tendeix a homogeneïtzar el sistema cultural.

El text posa especial èmfasi en una operació que travessa tot el període: la substitució de la cultura per la política cultural. Allò que havia de ser un espai de producció de sentit i de conflicte es converteix en un dispositiu administratiu orientat al consens. La cultura esdevé un lloc de confort, un mecanisme de pacificació simbòlica que desactiva les tensions socials en lloc de fer-les visibles. Aquesta despolització explica, segons Marzo, tant la desconfiança social envers l'art contemporani com la seva progressiva instrumentalització com a marca o motor econòmic.

La conseqüència és doble. D'una banda, una ciutadania configurada més com a consumidora cultural que com a subjecte polític actiu. De l'altra, un sistema cultural que celebra retrospectivament els artistes que van introduir

complexitat i conflicte, mentre desactiva aquestes mateixes dinàmiques en el present. La paradoxa és evident: es canonitza el conflicte passat i s'evita el conflicte actual.

El text no ofereix una sortida tancada, però apunta una direcció clara: recuperar la capacitat de l'art per intervenir en les relacions socials i econòmiques que el fan possible. Això implica tornar a situar la cultura en el terreny del conflicte i assumir que la seva funció no és garantir consensos, sinó obrir preguntes que les polítiques culturals han tendit a clausurar.

Marzo, J. L. (2013). *L'Era de la degradació de l'art : poder i política cultural a Catalunya*. El Tangram.

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: valor públic de la cultura

Etiquetes: arts i creació

- [3]

URL d'origen:<https://interaccio.diba.cat/blogs/2013/cultura-sense-conflicte>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/3958>